

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

İHRACAT BEDELLERİNİN YURDA GETİRİLMESİ HAKKINDAKİ DETAYLAR

27 KASIM 2018

KAPSAM

- 1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar
- 04.09.2018 tarihli 30525 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (No:2018-32/48)
- 06.11.2018 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) tarafından yayımlanan İhracat Genelgesi

- İşbu çalışma; TCMB tarafından yayımlanan 06.11.2018 tarihli **İhracat Genelgesi** hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır.
- Tebliğe göre, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 8'inci maddesi kapsamında düzenlemeler yapılmıştır. Bahse konu madde; «*İhracat bedellerinin tasarrufu serbesttir. Bakanlık ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir*» şeklinde ifade edilmektedir.
- Daha önce, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'da 08.02.2018 tarihli değişiklikle ihracattaki kambiyo takibi kaldırılmıştır. Bunu takiben 04.09.2018 tarihiyle beraber yeni düzenlemeler getirilmiştir. Ardından 06.11.2018 tarihinde TCMB tarafından yayımlanan İhracat Genelgesi ile ihracat bedellerinin yurda getirilmesi ve bu bedellerin en az %80'inin Türk Lirasına çevrilmesi zorunluluğuna ilişkin uygulama usul ve esasları açıklanmıştır.

*Söz konusu Genelge için: <http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/e90670f7-fc2e-453c-acd3-88098334b484/%C4%B0hracat+Genelgesi-YAYIM+N%C3%99CSHASI.pdf?MOD=AJPERES&CVID=&CACHE=NONE&CONTENTCACHE=NONE>

1. ***İhracat Bedellerinin Yurda Getirilme Zorunluluğu Nedir?***

- 2018-32/48 no.lu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten (4 Eylül 2018) Tebliğ'in yürürlük süresi boyunca (31 Mart 2019) **fiili ihracatı gerçekleştirilen işlemlere ilişkin** ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günü geçemez. 180 gün azami süre olup bedellerin ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin yurda getirilmesi esastır (İhracat Genelgesi 4. madde 1. fıkra).
- İhracat bedellerinin **en az %80'i** bir bankaya satılır ve ihracat bedellerinin alan bankaca **Döviz Alış Belgesi (DAB)*** düzenlenir. Belirtilen 180 günlük süre içerisinde kalınması şartıyla ihracat bedeli dövizlerin yurda getiriliş tarihinden sonraki bir tarihte bankaya satılması mümkündür (İhracat Genelgesi 4. madde 2. fıkra).
- İhracat bedelinin satış tarihi DAB'ın düzenlendiği tarihtir (İhracat Genelgesi 4. madde 6. fıkra). Bunun yanı sıra, birden fazla Gümrük Beyannamesi için tek döviz alım belgesi düzenlenmesi mümkündür.
- Serbest bölgelere yapılan ihracat işlemleri 2018-32/48 no.lu Tebliğ hükümleri kapsamındadır (İhracat Genelgesi 4. madde 7. fıkra). Bu düzenlemeden serbest bölgelere yapılan ihracatların, ihracat bedellerinin yurda getirilmesi zorunluluğu kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.
- **İran ve Suriye'ye yapılan ihracat işlemleriyle ilgili olarak ihracat bedellerinin yurda getirilmesi zorunluluğu aranmamaktadır** (İhracat Genelgesi 4. madde 8. fıkra).

*Döviz Alım Belgesi (DAB): Bankalar, özel finans kurumları, yetkili müesseseler, PTT ve Kıymetli maden aracı kuruluşları tarafından tüm efektif ve döviz alımları sırasında düzenlenen belgedir.

2. İhracat Bedelleri Yurda Nasıl Getirilir?

İhracat işlemlerine ilişkin bedeller şu şekillerde yurda getirilebilir;

- ✓ Akreditifli Ödeme,
 - ✓ Vesaik Mukabili Ödeme,
 - ✓ Mal Mukabili Ödeme,
 - ✓ Kabul Kredili Akreditifli Ödeme,
 - ✓ Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme,
 - ✓ Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme,
 - ✓ Peşin Ödeme.
- Birden fazla ödeme şeklinin kullanılması durumunda kullanılan diğer ödeme şekilleri Gümrük Beyannamesi'nin açıklama kısmına yazılır (İhracat Genelgesi 5. madde 1. fıkra).
 - İhracat bedelinin, yolcu ile beraber **efektif (banknot) olarak** yurda getirilmesi mümkündür. Fakat, bu bedellerin gümrük idarelerine beyan edilmesi **zorunlu tutulmuştur** (İhracat Genelgesi 6. madde 2. fıkra).

- Peşin döviz karşılığında ihracatın **24 aylık süre** zarfında gerçekleştirilmesi **zorunludur** (İhracat Genelgesi 6. madde 3. fıkra).
- İhracat belgeleri kapsamında(Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi) sağlanan peşin dövizlerin kullanım süresi ek süreler de dahil olmak üzere belge süresi kadar olacaktır (2018-32/48 no.lu Tebliğ 4. madde 1. fıkra).
- Peşin döviz karşılığında 24 ay içerisinde ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından **prefinansman*** kredisi hükümlerine tabidir (İhracat Genelgesi 4. madde 4. fıkra).
- 4 Eylül 2018 tarihinden önce ihracatçıya peşin ödenen bedeller 2018-32/48 no.lu Tebliğ hükümleri kapsamında yer almamaktadır (İhracat Genelgesi 4. madde 5. fıkra).
- Peşin bedel karşılığı ihracat tutarı olarak GB'de kayıtlı toplam fatura bedeli esas alınacaktır. Peşin bedel (ihracat akreditiflerinin peşin ödemeye imkan veren kısımları dahil) faiz şartıyla gönderilmiş ise peşin bedel karşılığında gelen bedele faiz tutarının ilavesiyle elde edilen tutar kadar ihracat yapılacaktır.

*Prefinansman: Prefinansman, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili mal ve hizmet alımlarının finansmanında kullanılmak üzere, firmaların bizzat kendilerince yurtdışındaki alıcıdan veya uluslararası finans kuruluşlarından döviz ya da efektif olarak sağladıkları ve Türkiye'deki bankalar aracılığıyla kullanabildikleri kredilerdir.

- Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı **Afganistan, Irak ve Libya'ya** yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca tahsilinin;
 - a. **İthalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya**
 - b. **İhracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya**
 - c. **İhracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ile Gümrük Beyannamesi (GB) ibraz edilmek kaydıyla Nakit Beyan Formu (NBF) aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkündür.**

3. İhracat Bedellerinin Yurda Getirilme Süresinde İstisnalar

Bunlara ilave olarak, İhracat Genelgesi'nin "**Özelliği Olan İhracat**" başlığı altında 7. madde kapsamında **180 günlük sürenin diğer istisnaları** şu şekildedir;

- ✓ Yurt dışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracat bedelinin **365 gün**,
- ✓ **Konsinye*** yoluyla yapılacak ihracat bedelinin **180 gün**,
- ✓ Yurtdışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde bedelin **90 gün**,
- ✓ Kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin **90 gün** içinde yurda getirilerek bankalara satılması zorunlu tutulmaktadır.
- T.C. Ticaret Bakanlığı'nca, söz konusu Tebliğ'in yayımlanmasını müteakiben, **firmalara geçici ihracata ilişkin olarak daha önce sağlanmakta olan süre uzatımı kolaylıklarının bundan böyle sağlanamayacağı**, bahse konu Tebliğde yer alan hususlara tamamen uyulacağı hususu ifade edilmektedir.

*Konsinye: Malların mülkiyeti firmaya ait olmakla beraber satılmak üzere başka bir firmaya gönderilmiş mallar Konsiye mallar olarak tanımlanır.

4. İndirim ve Mahsup İşlemleri

İhracat bedellerinden **indirim konusu** olabilecek unsurlar;

- ✓ İhracatla ilgili **navlun***, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktöring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon yoluyla ihraç edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım ve **fümügasyon****, rafa(maniplasyon), satış ve benzeri masrafların ihracat bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır (2018-32/48 no.lu Tebliğ 7. madde 1. fıkra)
- ✓ Ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tespit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri ve rafa (maniplasyon) masraflarının (hariçteki gözetme firmaları ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır (2018-32/48 no.lu Tebliğ 7. madde 2. fıkra)

*Navlun: Deniz hukukunda taşıyanın belirli bir ücret karşılığında, gemisini kısmen ya da tamamen taşıtana tahsis ederek ya da tahsis etmeksizin bir yükü deniz yoluyla taşımaya yüklenildiği sözleşmedir.

**Fümügasyon: Fumigasyon, (Fumigation) bir tür zararlılardan korunma metodudur. Zararlı olduğu düşünülen haşere, böcek ve bakteriler, kapalı bir ortamda gaz halde kimyasal maddeler verilerek boğulmasıdır.

- ✓ Bedel getirme süreleri içinde yurda getirilen ihracat bedelleri; ihracatçının ithalat bedelleri, sermaye hareketlerine ilişkin ödemeleri, görünmeyen işlemlere ilişkin giderleri ve transit ticaretinin alış bedeli ile söz konusu süreler içinde bankalarca mahsup edilebilir (2018-32/48 no.lu Tebliğ 7. madde 3. fıkra)
- ✓ İhracat bedelinin mahsuben ödemede kullanılabilmesi için mahsup talebinin bedel getirme süreleri içinde yapılması gerekir (İhracat Genelgesi 21. madde 3. fıkra).
- ✓ Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür (2018-32/48 no.lu Tebliğ 7. madde 4. fıkra).
- ✓ İhracat bedellerinin mahsuben ödemede kullanılacak kısmının mahsup tarihinden önce alışının yapılmamış olması şarttır (İhracat Genelgesi 21. madde 7. fıkra).
- ✓ Döviz tevdiat hesabına alınan ihracat bedeli dövizler, bedel getirme süreleri içinde mahsuben ödemede kullanılabilir (İhracat Genelgesi 21. madde 8. fıkra).
- ✓ Üçüncü ve dördüncü paragrafta belirtilen haller dışında kalan talepler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır. İhracat bedellerinden mahsuba izin verilen hallerde, ihracat bedelleri süresi içinde yurda getirilmiş sayılır. Mahsuba tabi tutulan kısım için mahsup tarihinde geçerli döviz alış kuru üzerinden döviz alım ve satım belgeleri düzenlenir (2018-32/48 no.lu Tebliğ 7. madde 5. fıkra).

5. İhracat Bedellerinin Yurda Getirilmesinde Terkin

Yurtdışından getirilen ihracat bedellerinin noksanlığı konusunda **sorumluluk sınırı** ise **her bir gümrük beyannamesi itibariyle** şu şekilde sıralanabilir;

- ✓ **100.000 ABD doları** veya **eşitini aşmamak üzere** mücbir sebeplerin varlığı dikkate alınmaksızın beyanname veya formda yer alan bedelin **%10'una kadar noksanlığı olan** ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın terkin edilmek (silinmek) suretiyle kapatılır.
- ✓ **200.000 ABD doları** veya **eşitinin aşmamak üzere**, mücbir sebep halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname ve formda yer alan bedelin **%10'una kadar açık hesaplar** ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne terkin edilmek suretiyle kapatılır.
- Her bir gümrük beyannamesi itibariyle, **200.000 ABD doları** veya **eşitini aşan noksanlığı** olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.
- Süresi içinde kapatılmayan ihracat hesapları aracı bankalarca **5 iş günü içinde** muamelenin safhalarını belirtecek şekilde yazılı olarak ilgili **Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilecektir.**

7. *Mücbir Sebepler*

Sorumluluk sınırı kapsamında bahsi geçen **mücbir sebepler** ise;

- ✓ İthalatçı veya ihracatçı firmanın infisahı, iflası, konkordato ilan etmesi veya faaliyetlerini daimi olarak tatil etmesi, firma hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmesi, şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,
- ✓ Grev, lokavt ve avarya hali,
- ✓ İhracatçı veya ithalatçı memleket resmi makamlarının karar ve işlemleri ya da muhabir bankaların muameleleri dolayısıyla hesapların kapatılmasının imkânsız hale gelmesi,
- ✓ Tabii afet, harp ve abluka hali,
- ✓ Malların kaybı, hasara uğraması veya imha edilmesi,
- ✓ İhtilaf nedeniyle dava açılması veya tahkime başvurulması şeklinde belirtilmiştir.

8. Ek Süre

- Mücbir sebeplerin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince **altışar aylık dönemler** itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce ek süre verilir (İhracat Genelgesi 27. madde 1. fıkra).
- Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Bakanlık tarafından incelenip sonuçlandırılır (İhracat Genelgesi 27. madde 2. fıkra).

9. İhracatçının Serbest Kullanımına Bırakılan Dövizler

- Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış ve mikro ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının tasarrufu serbesttir (İhracat Genelgesi 22. madde 1. fıkra).
- CFR ve CIF teslim şekline göre gerçekleştirilen ihracatta, navlun ve sigorta bedeli ile kiracının satın alma hakkı bulunmayan finansal ve ticari kiralama sözleşmesi çerçevesinde elde edilen kira bedelleri hizmet bedeli döviz olarak kabul edilir (İhracat Genelgesi 22. madde 2. fıkra).

10. İhracat Hesabının Kapatılması

- İhracat bedeli dövizlerin (avans dahil) fiili ihraç tarihinden itibaren yurda getirilerek en az %80'inin fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde bir bankaya satılması halinde ihracat hesabı aracı banka nezdinde kapatılır (İhracat Genelgesi 23. madde 1. fıkra).
- Peşin ödeme ve başka bir ödeme şeklinin peşin ödeme ile birlikte beyan edildiği durumlarda, peşin bedel dahil ihracat bedelinin en az %80'lik kısmının fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde tahsil edilmesi halinde ihracat hesabı kapatılır (İhracat Genelgesi 23. madde 2. fıkra).
- İhracat bedeli alışının, tahsil süresi dışında ancak 5 iş günlük ihbar süresi içinde yapılması halinde ihracat hesabı, ihracatçının bağlı bulunduğu Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilmeksizin kapatılır. İhracat bedeli alışının ihbardan sonra yapıldığı işlemlerde ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler doğrudan ihracatçının bağlı bulunduğu Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne yapılır (İhracat Genelgesi 23. madde 3. fıkra).

- İhracat hesabının, süresi içinde kapatılmaması durumunda açık hesap tutarı aracı banka tarafından ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne ihbar edilir. 06.11.2018 tarihinde yayımlanan İhracat Genelgesi'nde yer alan Ek: 1* formunun açıklama kısmına ilgili ihracat bedelinin ne kadarının yurda getirildiği ve ne kadarının DAB'a bağlandığı yazılmalıdır. Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince ihracat hesabının kapatılması için ilgililere **ihbardan itibaren 10 işgünü içinde 90 gün süreli** ihtarname gönderilir. İhracatçılarca bu ihtar süresi içinde ihracat hesabının kapatılması veya mücbir sebep halinin ya da haklı durumun ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne belgelenmesi gerekir. Aksi durumda Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlükleri tarafından Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulur ve bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilir.

*Ek:1 Formuna ulaşmak için: <http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/e90670f7-fc2e-453c-acd3-88098334b484/%C4%B0hracat+Genelgesi-YAYIM+N%C3%9CSHASI.pdf?MOD=AJPERES&CVID=&CACHE=NONE&CONTENTCACHE=NONE>

11. Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Konuyla ilgili **dikkat edilmesi gereken hususlar** ise şu şekildedir;

- ✓ İhraç edilen malların bedelinin süresinde yurda getirilerek, bankalara satılmasından ve ihracat hesabının süresinde kapatılmasından **ihracatçılar** sorumludur.
- ✓ **ihracata aracılık eden bankalar** ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve satışının yapılmasını izlemekle yükümlüdür.
- ✓ Alacak hakkının satın alınması suretiyle ticari riskin bankalar veya faktöring firmalarınca üstlenilmesi durumunda, ihracat bedelinin yurda getirilmesi ile ilgili sorumluları belirlemeye ise **Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.**
- 29.08.2018 tarihli **Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı:52)** kapsamında, Ek Madde 1 ile **Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Vergi Dairesi Müdürlükleri** bu Kararın uygulanması kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecek görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

12. İhracat Genelgesi ile Açıklığa Kavuşan Hususlar

- i. 4 Eylül 2018 tarihi öncesi fiili ihracatı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedellerin yurda getirilmesi hakkında zorunluluk bulunmamaktadır.
- ii. Serbest bölgelere yapılan ihracat işlemleri de ihracat bedellerinin yurda getirilmesi zorunluluğu (180 günlük süre sınırı ve ihracat bedelinin %80'inin bankaya satılması) kapsamındadır.
- iii. **İran ve Suriye'ye yapılan ihracat işlemleriyle ilgili olarak 180 günlük süre sınırı ve ihracat bedelinin %80'inin bankaya satılması şartı aranmayacaktır.**
- iv. İhracat bedellerinin 180 günlük süre içerisinde yurda getirilmesi şartıyla, ihracat bedeli olan dövizlerin yurda getiriliş tarihinden sonraki bir tarihte bankaya satılması mümkündür.

- v. İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için **fiili ihrac tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda**, bedellerin yurda getirilme süresi vade bitiminden itibaren **90 gün ile sınırlıdır.**
- vi. Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış ve mikro ihracat işlemlerinde ihracat bedellerinin **tamamının tasarrufu serbest bırakılmıştır.**
- vii. Peşin tahsil edilen ihracat bedelleri, gönderenin onayı ile devreden ihracatçı firmanın yazılı beyanının alınması ve devralan tarafından tekrar devredilmemek kaydıyla başka bir ihracatçı firmaya devredilebilecektir.
- viii. Yurt dışına geçici ihracı yapılan eşyaların, kesin ihracata dönüştürülmesi durumunda, bu bedellerin de yurda getirilme zorunluluğu bulunmaktadır.

- ix. Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Afganistan, Irak ve Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca tahsilinin;
- ✓ İthalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya
 - ✓ İhracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya
 - ✓ İhracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ile Gümrük Beyannamesi (GB) ibraz edilmek kaydıyla Nakit Beyan Formu (NBF) aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkündür.
- x. İhracat bedellerinin Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, beyannamede belirtilenden farklı bir döviz cinsinden de ihracat bedellerinin getirilmesine izin verilmiştir.

- xi. GB'de kayıtlı imalatçı veya tedarikçi firma lehine gelen dövizin, imalatçı veya tedarikçi ile ihracatçı firmanın yazılı beyanının alınması kaydıyla ihracatçı firma adına ihracat bedeli olarak alışı yapılabilecektir.
- xii. GB'de kayıtlı olmayan imalatçı ya da tedarikçi firmalar ise; ihraç konusu malın imalatçı ya da tedarikçi firma tarafından ihracatçı firmaya satıldığına dair faturanın ibraz edilmesi ve ihracatçı ile imalatçı ya da tedarikçi firmanın yazılı beyanının alınması kaydıyla ihracatçı firma adına ihracat bedeli olarak alışı yapılabilecektir.
- xiii. İhracatçılar tarafından ihracat bedeli olarak tahsil veya satın alma için verilen banka veya satış çekinin bankalar tarafından satın alınması halinde, çekin keşidecisi yurt dışındaki banka ise satın alma anında DAB düzenlenebilecektir. Çekin keşidecisi şahıs ise çek karşılığı muhabir hesaplarına alacak kaydedilmeden DAB düzenlenemeyecektir.
- xiv. Efektif olarak getirilen ihracat bedelinin yurt dışından getirildiğinin tespiti gümrük idarelerince onaylı NBF ile yapılacaktır. NBF'nin düzenlendiği tarihten itibaren **30 gün içinde** bankaya tevdi edilmesi gerekmektedir. NBF ile birlikte ibraz edilecek belgelere genelgede yer verilmiştir.

- İhracat bedellerinin yurda getirilmesi zorunluluğu kapsamına giren ve girmeyen durumlar aşağıda ifade edilmektedir. Buna göre;

	<i>Genelgede Ayrıca Bir Düzenlemeye Tabi Olan Ülkeler</i>		
	<i>Genelde Herhangi Bir Düzenlemeye Tabi Olmayan Ülkeler</i>	<i>Afganistan, Irak ve Libya</i>	<i>Suriye ve İran</i>
• 180 gün içinde yurda getirilme zorunluluğu	√	√	X
• %80'nin bankaya satılma zorunluluğu	√	√	X
• İhracat bedelinin bankaya satılma süresi	180 gün	180 gün	X
• Vade süresi 180 günden uzun olan hallerde yurda getirilme süresi	90 gün	90 gün	X
• Banka tarafından DAB düzenleme zorunluluğu	√	√	X
• DAB şart mıdır?	√	√	X
• DAB devredilebilir mi?	√	√	X
• İhracat bedelinin elden getirilmesinde NBF aranır mı?	√	√	X
• NBF'nin bankaya ibraz edilme süresi	30 gün	30 gün	X

	<i>Genelgede Ayrıca Bir Düzenlemeye Tabi Olan Ülkeler</i>		
	<i>Genelde Herhangi Bir Düzenlemeye Tabi Olmayan Ülkeler</i>	<i>Afganistan, Irak ve Libya</i>	<i>Suriye ve İran</i>
• İhracat bedeli yolcu beraberinde getirilebilir mi?	√	√	√
• Peşin döviz ile ödemede ihracatın yapılma süresi	24 gün	24 gün	24 gün
• İthalatçının Türkiye’de hesabından transfer yapılabilir mi?	X	√	√
• Üçüncü bir ülkeden ihracat bedelinin transfer imkanı var mı?	X	√	√
• Üçüncü kişiler tarafından ihracat bedeli elden verilebilir mi?	√	√	√
• Başka bir firmaya gelen transfer ihracat bedeli olarak kabul edilebilir mi?	√	√	√
• TL ile ihracat	√	√	X
• TL ile ihracatta döviz ile tahsilat	√	√	√

13. İhracat Bedellerinin Yurda Getirilmemesi Durumunda Uygulanacak Yaptırımlar

- Belirlenen 180 günlük süreye ilişkin ihracat bedellerinin getirilmemesi veya Türk Lirasına çevrilmemesi halinde uygulanacak yaptırımların ne olduğuna ilişkin açık bir hüküm olmamakla beraber ilgili tebliğ kapsamında **1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3.maddesinde yer alan yaptırımların uygulanacağı aşikârdır.** Bahse konu madde uyarınca; «*Cumhurbaşkanının bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülüklerine aykırı hareket eden kişi, üçbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası ile cezalandırılır*» şeklinde olası bir durumda uygulanacak yaptırımlara yer verilmektedir.
- Düzenlemeye farklı bir açıdan bakılacak olursa; ihracat bedellerinin yurda getirilip Türk Lirasına çevrilmesinin farklı sorunların yaşanmasına sebep olabileceği düşünülmektedir. İhracatçının yurtiçindeki tedarikçilerine döviz cinsinden borcu varsa, düzenleme kapsamında yurtdışından getirdiği ihracat bedellerini önce Türk Lirasına çevirecek ardından yurtiçi tedarikçilerine döviz cinsinden ödeme yapmak için tekrar döviz satın almak zorunda kalacaktır. Bu durum ihracatçının kur riskiyle karşı karşıya kalmasına sebep olabilecektir.

14. Sonuç

- Yine üstünde durulması gereken farklı bir nokta ise KDV iadelerinde yaşanabilecek olası sorunlardır. Düzenlemede yer alan 180 günlük süre zarfında yurtiçine getirilmeyen ve Türk Lirasına çevrilmeyen ihracat bedelleri kapsamında söz konusu dönemlerde ihracattan doğan KDV iadelerinde sorun yaşanabileceği düşünülmektedir.
- İhracatçıların olası bir sorunla karşılaşmamaları açısından düzenlemeleri takip etmeleri ve doğru şekilde yorumlamalarının faydalı olacağı düşünülmektedir.
- Tebliğde belirtilen hükümler **04.09.2018** tarihinden itibaren **6 ay** süresince (**31.03.2019**) geçerli olmakla beraber, Türkiye’de yerleşik kişilerce bu Tebliğin yürürlükte bulunduğu süre içinde fiili ihracı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedel getirme süresinin bu Tebliğin yürürlükten kalktığı tarihten sonra sona ermesi halinde bu Tebliğ hükümleri uygulanmaya devam edilmektedir.
- **Sonuç olarak;** 04.09.2018 tarihinde Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ ile yurtdışından Türkiye’ye getirilen ihracat bedellerinin en az %80’inin bankaya satılmasında ihracatçılara ve ihracata aracılık eden bankalara **sorumluluk** ve **yükümlülükler** getirilmiştir.

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arızı zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.